

štirim družinskim očetom, ki bi lahko tudi šolali svoje otroke v srednji šoli.

— **Naša tvornica za šolske zvezke vidno napreduje** in je zanimanje za to naše novo podjetje med tovariši in tovarišicami vedno večje. Oblika zvezkov je zelo lična, z originalnimi okraski. Prepričani smo, da je s tem tiskarna šolstvu mnogo koristila, ker se je lotila izdelovanja zvezkov, ker bi tudi v prihodnjem letu sicer ostali brez zvezkov ali pa bi bili isti znatno dražji. Prepričani pa smo tudi, da tiskarna takoj priloži zvezkom tudi pivnik, kakorhitro ga bo dobili boljšega od sedanjih in tudi boljši papir, kakorhitro ga bo dobili, dasi je že sedaj vzela najboljši papir, kar ga je v tvornicah za to dobili.

— **Od višjega šolskega sveta.** Poročevalci sprejemajo zaradi preoblike uradnih poslov v dobi počitnic stranke samo vsak petek od 9. do 12. ure. Predsednik: Vadnjal, I. r.

— **Strokovno tajništvo in uredništvo** nujno potrebujeta pisalni stroj. Obračamo se do tovarišev, ki vedo za kako ugodno priliko, naj stavijo ponudbo na »Zavezo«.

— **† prof. Jožef Cizelj.** Umrli je v petek, dne 1. t. m. v Kamniku profesor Jožef Cizelj. Pokojnik je služboval svojedobno tudi na učiteljski v Ljubljani in je bil pozneje premeščen kot profesor v Gorico. Bil je dobrega srca za dijake. Lahka mu bodi domača zemlja! Preostalim naše sožalje!

— **Dvoje novih šol v Mariboru.** Mestni šolski svet je na svoji seji 28. pr. m. sklenil, da se ustanovi v Mariboru 1 deška in 1 dekliška popolnoma slovenska šola. Na ostalih šolah pa bo dana nemškimi otrokom prilika, da se priučijo nemščini v neobveznem pouku.

— **Počitniški tečaj,** ki se bo vršil na državnem učiteljski v Ljubljani za gojenice (gojenke) 3. letnika učiteljske ter za abiturijente srednjih šol (liceja), se prične dne 18. avgusta ob 8. uri zjutraj ter bo trajal do 4. oktobra. K obisku tega tečaja so pripuščeni vsi, ki so — ustmeno ali pismeno — prijavi svojo udeležbo.

— **Maturantje iz leta 1909 praznujejo letos 10-letnico.** Tovariš Račič je že enkrat prosil prijavi in pojasnil za takratni sestanek, a odzvali so se mu menda samo 3 tovariši. Zato prosil podpisani še enkrat vse tovariše, da mu sporoče, če so voljni udeležiti se sestanka, ki bi bil 6. kimavca v Ljubljani (ob 10. uri v restavraciji Narodnega doma). Po 10. letih — letih bede in trpljenja — bi vendar lahko zopet prišli skupaj, da bi se prvokrat vsi skupaj pozdravili v svobodni Jugoslaviji. Fran Hočvar, Birčna - vas pri Novem mestu.

— **Vabim vse one,** ki nameravajo študirati prihodnje šol. leto 1919/20 v Švici (St. Gallen ali drugje) k sestanku in svrhu skupne akcije. Zbrali se bomo v torek, dne 12. avgusta ob 6. zvečer v gostilni »pri Mraku« na Rimski cesti. Kdor se ne more zglasiti osebno, naj se prijavi pismeno (z natančnim naslovom) na naslov: Fran Schifferer, Ljubljana, Kongresni trg 6.

— **Notarski izpit** je napravil pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani 9. Avgust Kolšek, notarski kandidat v Ribnici, s prav dobrim uspehom. — Iskreno čestitam!

— **Mladika in dijaški dom v Ptuj.** V »Mladiki« dobe stanovanje, hrano, vestno nadzorstvo in vsakovrstno izobrazbo učenke gospodinjske šole, dekliške trgovske šole in dekliške meščanske šole, katere šole so vse v istem poslopju, ter hospitantke gimnazije. Dijaški dom sprejema gimnazije in učence I. razreda nove deške meščanske šole. Oba zavoda sta v javni mestni upravi pod vodstvom prvovrstnih pedagoških strokovnjakov. Kdor želi natančnejših podatkov, naj si naroči tozadevni prospekt od vodstva »Mladike«, oziroma »Dijaškega doma« v Ptuj. — Mestni magistrat Ptuj.

— **Odslovljeni so:** Nadučitelj Emil Kenzian, učitelj Ivan Zych in učiteljica Roberta Freyer, ki so pobegnili iz Grabštajna, potem nadučitelj Izidor Lansegger in učitelj Ludovik Gussnig, ki sta pobegnili iz Pokrč, so odslovljeni. Oslavljeni je nadalje Emil Ibonnig, učitelj v Kapli ob Dravi.

— **Imenovan je učiteljski kandidat** Ferdo Wigele začasnega učitelja v Št. Primožu v Podjuni.

— **Odpuščeni sta in stavljeni deželnemu šolskemu svetu v Gradcu na razpolago:** Herta Bienenstein, časno prideljena učiteljica na dekliški meščanski šoli I. v Mariboru; Elfrida Mutetz, učiteljica na dekliški ljudski šoli III. v Mariboru.

— **Imenovana sta:** upokojeni učitelj Edo Jevnikar za nadomestnega učitelja in šolskega voditelja v Št. Lovrencu nad Dravogradom; Helena Čuček, časna učiteljica na petrazrednici pri Sv. Rupertu v Slovenskih goricah, za stalno učiteljico istotam.

— **Prideljena sta:** Anton Skala, nadučitelj v Šturjah, za učitelja-voditelja enorazrednici v Topolščici pri Šoštanj; Marija Dugar, učiteljica-begunka iz Zalošč, začasno dvorazrednici v Trbonjah.

— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** je meseca maja razpisalo nagrade za najboljše izvorne moške zbere. Iz glasbenikov strokovnjakov sestavljena jury je društvu vposlane skladbe pregledala in prisodila nagrado 500 kron zboru »Solnce v zenitu«, nagrado 300 kron pa zboru: »Kam si šla.« Skladatelj obeh je g. Janko Ravnik, bivši kapelnik Narodnega gledališča v Ljubljani. Ostale skladbe ne odgovarjajo pogojem razpisa in se v kratkem vrnejo gg. skladateljem. — Odbor »Ljub. Zvona«.

Po slovanskem svetu.

Iz čehoslovaške republike.

† Ravnatelj Franc Slaměnik.

»Umrli je patrijarh, — priklonimo se njegovemu spominu.«

Tako konča posmrtnica, pisana ob priliki smrti največjega organizatorja tovarišev na bivšem Moravskem, ravnatelja Franca Slaměnika. Rojen koncem prve polovice osemnajstega stoletja, je počel učiteljevati l. 1683, služil je kot ljudsko- in meščanskošolski učitelj na raznih mestih, dokler ni dobil ravnateljskega mesta na meščanski šoli v svojem rojstnem kraju Přerov, kjer je služil do vpokojitve in prebil tudi čas odpocitka.

Kako izboren organizator je bil pokojni, nam pričajo naslednja dejstva.

Leta 1870. je ustanovil prvo učiteljsko društvo na Moravskem sploh, in sicer za kromejški okraj, ter mu dal ime »Komenskoga«. Temu društvu je na začetku tajnikoval, kmalu pa je bil izvoljen za predsednika in je vršil to častno službo nad 30 let.

Čez tri leta, 1873., je prevzel uredništvo časopisa »Komensky«, ki je vsled nespretnosti njegovih prednikov tako padel, da bi moral skoro prenehati. Toda v kratkem času mu je pridobil novih, zmognih sodržnikov, postavil list na strogo znanstveno-pedagoško podlago, da je postal v kratkem času med učitelstvom najbolj priljubljen list.

A vse to mu je bilo še premalo; usmilil se je učiteljskih vdov in sirot, ter ustanovil za nje takozvani »Jubilejni fond«, iz katerega dobivajo učiteljske vdove in sirote podpore: po vzoru naše »Samopomoči«. Jubilejni fond šteje danes, in to izključno le po Slaměnikovi zaslugi, 160.000 K.

Njegovo nesmrtno delo pa ostane ustanovitev muzeja »Komensky« v Přerovu. Pri stavbi nove šole je dosegel, da so mu dali na razpolago moderne prostore, dobil je podporo od dežele, preskrbel sam vse omare, uredil in urejal kot kustos in mecen muzej do svoje smrti. Muzejski knjižnici je daroval on sam 5000 knjig, celotno učitelstvo Moravske pa — 200. V oporoki je volil svoje premoženje v znesku 10.000 K svojemu »detetu«, muzeju »Komensky«, in »dete« pa »Osrednjemu učiteljskemu društvu« na Moravskem. Tako je sedaj »Osrednje učiteljsko društvo« na Moravskem lastnik muzeja »Komensky« v Přerovu, ki šteje vsega skupaj nad 8400 del, med njimi čez 500 del o Komenskem, katere je zbral neumorno delavni »patrijarh moravskih učiteljev«, pok. ravnatelj Franc Slaměnik. Slava njegovemu spominu!

L.

Naša zemlja — ire-denta.

Š Tovarišem in tovarišicam iz okupiranega ozemlja, ki bivajo tu. Kdo bolj nego mi, ki smo živeli na ugrabljeni nam zemlji, čutimo in poznamo pomen izgube te zemlje. Sami smo občutili krutost udarca, ki nas je zadel. Naše delo desetletij je bilo ubito, ne ubito — ustavljen o, z enim samim zamahom. Globoki so ostali utisi, ki smo jih dobili pri tem in razume jih z globino svojega srca lahko le oni, ki jih je izkusil. Vstaviti smo morali ljudstvo, ki smo ga ljubili in pustiti razpasti delo naših rok. Toda ne! Mi ne smemo zapustiti tega ljudstva in ne skrbi za to zemljo. Mi smo prvi poklicani, da delamo tu za to ljudstvo — naprej! Kakšno bo to delo, to nam bo narekovala bodočnost. Eno pa je prvo, da z dobimo orientacijo! Združiti se bomo morali najprej mi, ki smo živeli tam. Vabimo v naš krog vse one, ki imajo dobro voljo in prosimo, da nam poročajo sproti o vseh vprašanjih, gibanju in položaju, ki zadevajo naše stanovske in šolske za-

deve tamošnjega ozemlja. Bodi to prvi korak k našemu resnemu delu v bodočnosti!

§ **Učiteljem-beguncem.** Na »Begunski sosvet« je došlo do danes že več tisoč priglasnic in prihajajo še vedno. V svojih priglasnicah stavlja begunci na sosvet razna vprašanja v zadevi podpor, služb, stanovanj, škode, ki so jo trpeli vsled vojne, v zaževni njihovih otrok in sorodnikov. Dalje izražajo razne želje, stavijo predloge, nekateri imajo tudi razne priporočila. Vsakemu posebej ni mogoče odgovoriti, ker bi povzročilo to preveč dela in vzelo preveč časa, zato naznanjamo vsem prizadejim, da »Begunski sosvet« sestavlja sedaj seznam o vseh prijavljenih begunskih težnjah; čim zbere dovolj podatkov, bo posredoval za vse pri merodajnih oblastih in objavi vspeh potom časopisa. V posebnih zadevah pa, kjer je posredovanje »Begunskega sosveta« takoj potrebno in kjer je treba strankam posebnega nasveta, v teh slučajih odgovarja »Begunski sosvet« prizadetim naravnost, kaj je ukrenil, oziroma kaj naj stori stranka. Ako torej kdo ne dobi odgovora, naj ne misli, da smo ga prezrli, marveč naznanjeno mu bodi s tem, da ga imamo vpisanega v svojem posebnem seznamu, v svrhu skupnega posredovanja za vse. Kdor izpremeni bivališče, naj nam blagovolj to naznani. »Begunski sosvet«: Ljubljana. Pražakova ulica 3.

Razpis služb.

1. Strokovne učiteljice za gospodinstvo, šivanje, glasbo (glasovir) in moderne jezike opozarjamo na razpis ptujkega mestnega urada v Uradnem listu št. 120 str. 426.
2. Za učiteljice. Na dekliškem mestnem zavodu »Vesna« v Mariboru in sicer na oddelku »kuhinjska in gospodinjska šola« so razpisane sledeča učna mesta: za dve učiteljici kuhanja, za dve učiteljici za belo šivanje, za dve učiteljici za obleke. Kolektivne prošnje, opremljene z izpričevali in dokazili o sedanjem službovanju, domovinskim listom in z zdravniškim izpričevalom ter z navdobo mezdnih zahtevkov je vpsolati najkasneje do 10. avgusta t. l. na naslov: kuratorji mestnega dekliškega zavoda »Vesna« v Mariboru (mestni magistrat). Prednost imajo učiteljice, ki so zmogne srbo-hrvaščine, italijansčine ali francoščine, oziroma ki bi tudi glasovir podučevale.
3. Opozarjamo na razpis služb na meščanskih šolah in tozadevni notico in oglas v današnjem listu.
4. Razpisano je moško učno mesto na pomožni šoli v Ljubljani za učitelja, ki so usposobljeni za pouk slabonadarnih otrok. Uradni list, št. 127 z dne 1. avg. t. l.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

»Zbor. učit. Maribora in ok.«: Po treh mesecih je poročilo malo preveč zakasnelo. Se ne moremo ozirati! Še druga, novejša in nujnejša poročila smo morali vsled tesno odmerjenega prostora odložiti za prihodnjo številko. Komaj bi bilo, da bi »Tov.« izhajal redno na osemih straneh in še bi ostajalo rokopisa. Iz ozirov do drugih, niti sami ne pridemo do besede.

I. A. v C., J. G. v L., D. H. v M., L. P. v P., A. S. v P., J. B. taj. »S. u. d.«, M. S. v T., F. Š., »Gornjeg. uč. dr.« — prejeli. Hvala! Pride na vrsto.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Fran Marolt.
Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljskega društva«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Učiteljica

službujoča v prijetnem trgu v Štajerski Sloveniji, kjer je tudi sodnija, želi menjati službeno mesto.

Ponudbe pod šifro »M. T.« na upravo tega lista.

Non scholae, sed vitae discimur!
Kdor se zanima za šolsko reformo,
:: naj ne zamudi čitati izvajanja higijeničnega in šolskega prijatelja dr. Živka Lapajne-ja v brošuri:
»Nova pota Jugoslavjanov«
:: **Cena 2 K.**
Glavna zaloga pri
L. Schwentner-ju v Ljubljani.

Naš denarni zavod.
Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.
Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani
registrirana zadruga z omejenim jamstvom.
Promet do 31. julija 1919 K 208.445-23.
Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.

Štev. 10055.

Razpis služb

za meščanske šole v Sloveniji.
S pričetkom šolskega leta 1919-20 se ustanove in otvorijo v Sloveniji sledeče meščanske šole:

1. v Ljubljani, I. mestna deška s tremi razredi in eno vzporednico;

2. v Ljubljani, I. mestna dekliška s tremi razredi, tremi vzporednicami in z nastavnim razredom (takozvanim enoletnim učnim tečajem);

3. v Ljubljani, Spodnja Šiška, deška meščanska šola s tremi razredi;

4. v Ljubljani, Spodnja Šiška, dekliška meščanska šola s tremi razredi;

5. v Trzinu, deška in dekliška meščanska šola s prvim razredom vsakega oddelka;

6. v Ribnici, deška s prvim razredom;

7. v Ptuj, deška s prvim in drugim razredom.

Razven tega se izpremeni nemška dekliška meščanska šola II v Mariboru v slovensko dekliško meščansko šolo.

Sedanja nemška meščanska šola za dečke v Mariboru se izpremeni v meščansko šolo s temeljnimi slovenskimi razredi in nemškimi vzporednicami.

Za te šole in za obstoječe deške in dekliške meščanske šole v Celju, Mariboru, Zalcu, Ptuj, Postojni in v Krškem se za šolsko leto 1919-20 razpisujejo sledeče službe:

I. mesta ravnateljev:
2 za Ljubljano, (od teh eno v Spodnji Šiški),

1 za Ribnico,
1 za Trzin,
1 za Maribor,
1 za Ptuj,
2 za Celje,
1 za Zalec;
zaradi eventualne izpraznitve mesta:
1 za Postojno;

II. mesta ravnateljic:
2 za Ljubljano, (od teh eno v Spodnji Šiški),
2 za Maribor,
1 za Ptuj;

III. mesta strokovnih učiteljev:
7 za Ljubljano (od teh 3 za Spodnjo Šiško),
1 za Trzin,
1 za Ribnico,
2 za Postojno,
1 za Ptuj,
3 za Maribor,
3 za Celje,
2 za Zalec,
zaradi eventualne izpraznitve mest:
3 za Krško;

VI. mesta strokovnih učiteljic:
10 za Ljubljano (od teh 3 za Spodnjo Šiško),
6 za Maribor,
3 za Celje,
4 za Ptuj;

V. mesto učiteljice za ženska ročna dela:
1 za Ljubljano (dekliška mestna meščanska šola).

Prošnje je treba vložiti službenim putem na višji šolski svet

do 15. avgusta 1919.

V prošnjah naj se prosilci sicer navedejo mesto, za katero prosijo, vendar se opozarjajo, da veljajo njih prošnje istotako tudi za druga razpisana mesta (razven za mesto učiteljice ženskih ročnih del). Višji šolski svet si pridržuje pravico, da imenuje prosilce in prosilke tudi na druga mesta, kakor so prosili, ker je pomankanje za meščanske šole izprašanih učiteljev veliko, tako da ne bo mogoče na vsa prosta mesta imenovati izprašanih učiteljev in ker je treba imenovanja izvršiti z ozirom na strokovne skupine in tako, da pride na vsako šolo vsaj nekaj izprašanih oseb.

Na mesta, ki se ne podele izprašanim učiteljem, bodo časno pridrženi ljudskošolski učitelji, ki se zavežejo, da bodo tekom 2 let položili usposobljenostno preizkušnjo za meščanske šole in ki imajo primerno kvalifikacijo.

Glede teh se opozarja na poseben poziv višjega šolskega sveta v Uradnem listu in dnevnikih.

Predsednik:
profesor Vadnjal, I. r.

Naročajte in širite list!